MALTA

QORTI CIVILI
PRIM' AWLA

ONOR. IMHALLEF
GEOFFREY VALENZIA

Seduta tat-28 ta' Mejju, 2003

Citazzjoni Numru. 157/1997/1

Antoinette Martin

Vs

Tabib Naged Megally

Il-Qorti.

Preliminari

Rat **l-att tac-citazzjoni** li permezz taghha gie premezz illi fit-18 ta’ Settembru, 1996, il-konvenut kiteb u xandar ittra “To the Press” (Dok A) billi baghat l-istess kitba stampata tieghu lil diversi mezzi tax-xandir lokali, inkluzi stazzjonijiet tat-televizjoni u tar-radju u gurnali ta’ kulljum lokali ;

Premess illi l-allegazzjonijiet kontenut ta’ l-istess kitba fuq imsemmija huma foloz u malafamanti fil-konfront ta’ l-

attrici u ghandhom bhal skop li joffendu l-unur u l-fama taghha u li jesponuha ghar-redikolu u ghad-disprezz tal-pubbliku u jtellfilha r-reputazzjoni taghha ;

Premess illi l-attrici bhala l-parti offessa ghandha d-dritt ghad-danni kontemplati fl-Artikolu 28 tal-Ligi ta' l-Istampa (Kap 248 tal-Ligijiet ta'Malta) ;

Ghaldaqstant l-attrici talbet lil din il-Qorti, prevja kull dikjarazzjoni necessarja u opportuna:

1. tiddikjara illi l-konvenut ta' malafama lill-attrici, offenda l-unur u l-fama taghha, esponiha ghar-redikolu u ghad-disprezz tal-pubbliku u tellfilha r-reputazzjoni taghha bl-ittra stampata u mxandra hawn fuq imsemmija, kif inghad ;

2. tillikwida d-danni sofferti fl-ammont li ma jeccedix is-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000) skond l-Artikolu 28 tal-Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta ;

3. Tikkundannah ihallas lill-attrici l-ammont hekk likwidat u dikjarat bhala dovut in linea ta' danni kif inghad.

Bl-ispejjez kollha, inkluz dawk tal-protest gudizzjarju tal-20 ta' Settembru, 1996. U b'riserva ta' kull azzjoni ohra spettanti lill-attrici ai termini ta' l-istess Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta.

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attrici a fol. 3 tal-process;

Rat **in-nota ta' l-eccezzjonijiet** tal-konvenut a fol. 11 tal-process fejn eccepixxa:

1. Illi fl-ewwel lok it-talbiet attrici huma nfondati fil-fatt u fid-dritt stante li fic-cirkostanzi m'hemmx lok li tittiehed azzjoni kontra l-eccipjent peress li hija inattendibbli taht il-Ligi ta' l-Istampa, Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta, u li ghalhekk ghandu jigi lliberat mill-osservanza tal-gudizzju;

2. Illi fit-tieni lok u bla pregudizzju ghas-suespost trid issir il-prova li l-kliem li qedghda tilmenta minnhom l-attrici gew in effetti mxandra ;

3. Illi fi kwalunkwe kaz, fil-mertu l-eccipjent qal fatti li jirrigwardaw ufficjal pubbliku u liema fatti kienu biss "a fair comment" ta' dak li qieghed jigri fl-isptar u li kienu ovvjament jirrigwardaw lill-attrici u ghalhekk it-talbiet attrici ghandhom jigu michuda bl-ispejjez kontra taghha ;

4. Salvi eccezzjonijiet ohra.

Rat l-atti kollha tal-kawza u d-dokumenti ezibiti;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Rat in-noti tal-partijiet;

KONSIDERAZZJONIJIET

L-attrici hassitha ngurjata b'ittra (Dok 5 u 6) li l-konvenut kien kiteb u li hu baghat lill-istampa u l-mezzi tax-xandir. Fiha l-konvenut allega li l-attrici kontinwament qed theddu; li qed tikkawza ngustizzja fil-konfront tieghu fosthom li kienet responsabbli li hu nghata transfer ghal Ghawdex; u li hija ghandha s-sahha ta' Membri Parlamentari warajha biex taghmel li trid.

Il-konvenut eccepixxa l-'fair comment' u li l-azzjoni attrici hija inattendibbili taht il-ligi ta' l-istampa.

Il-konvenut issottometta li hu legalment zbaljat l-argument ta' l-attrici li hu xandar l-ittra in kwistjoni. Hu ighid li dina l-ittra ma tikkonfigurax taht id-definizzjoni tal-Ligi ta l-istampa, fit-tieni artikolu tal-Kap 248 u specifikatament taht id-definizzjonijiet ta' 'xandir' u ' stampat'. Ghalkemm dana jista' jkun, pero fid-definizzjoni tal kelma 'pubblikazzjoni' hemm provvdut li dan ifisser <u>kull att</u> li bih kull stampat jigi jew jista' jigi komunikat jew imgharraf lil xi persuna jew li bih kliem jew immagini vizwali jigu mxandra.

Il-konvenut issottometta wkoll li l-ittra in kwistjoni ma ntbaghtet lil hadd izda kien gurnalist stess li hadha u mbaghad sar ir-rapport dwar il-protesta tal-konvenut fil-gurnali. Kienu l-gurnalisti li wara ghaddew din l-ittra bejniethom. Hu kien ghaddilhom biss biex jirriproducu dak li kien qed jghid biss.

Illi mill-provi jirrizulta li l-konvenut kien ghamel protesta pubblika quddiem id-Dipartiment tas-Sahha u mill-istess intestatura ta’ l-ittra TO THE PRESS tidher x’kienet l-intenzjoni tal-konvenut, cjoe li dak li ghamel u dak li ried jghid kien intiz ghall istampa u biex jigi mxandar minnha u fil-fatt gie mxandar fil-gazzetti (ara kopji ezibiti fol 23 u 47).

Ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-azzjoni attrici hija attendibbili taht il-ligi ta’ l-istampa.

Kwantu ghall mertu tal-libell, il-konvenut gab id-difiza ta’ *fair comment.*

Illi fost il-principji illum stabbiliti jinghad illi l-iktar wiehed mill-importanti huwa **il-bilanc** li jrid jinzamm bejn “il-bzonn li is-socjeta` demokratika jithalla spazju sufficjenti ghall-liberta` li wiehed jikkritika u li jsemmi l-opinjoni u l-gudizzju tieghu, mal-bzonn l-iehor, xejn anqas mehtieg, tad-difiza tar-reputazzjoni, l-unur, l-isem tajjeb, li kull persuna f’socjeta` demokratika ghandu kull dritt li jgawdi” **(“Vincent Borg vs Victor Camilleri et.”** - A.C. 15 ta’ Novembru 1994. - LXXVIII.II.I.372).

Ma tistax tirnexxi l-eccezzjoni tal-‘*fair comment’*, “jekk ma jigux ippruvati sodisfacentament, il-fatti addebitati lill-kwerelant, u ma tistax tirnexxi id-difiza tal-‘*justification’*, u jekk il-fatti ma jkunux veri, lanqas jista’ jkun hemm ‘*fair comment’* (**“Anglu Camilleri vs Anthony Zammit”** Vol.XI.IV.1195; **“Dr. Joseph M. Ciappara vs Joseph Zammit”** JSP. Citazz. Nru. 929/90/JSP - 3 ta’ Ottubru 1991).

L-attrici qed toggezzjona ghas-segwenti allegazzjonijiet imsemmija fl-ittra Dok A (ara dikjarazzjoni taghha para 2):

- li l-attrici kontinwament qed theddu;
- li qed tikkawza ingustizzja fil-konfront tieghu fosthom li kienet responsabbli li hu nghata transfer ghal Ghawdex;
- li hija ghandha s-sahha ta' Membri Parlamentari warajha biex taghmel li trid.

Illi l-attrici kategorikament cahdet dawn l-allegazzjonijiet.

Mill-provi prodotti jirrizulta s-segwenti:

- Dwar l-allegati theddid imsemmija fl-ittra, l-ebda xhud li gie prodott mill-konvenut ma semma li sar xi theddid kontra l-konvenut fil-presenza tieghu mill-attrici (ara per ezempju xhieda Dr. J. Micallef p 199).

- Kwantu ghall allegazzjoni li l-attrici kienet responsabbili ghat-transfer tal-konvenut ghall Ghawdex, Dr. J. Cachia, l-Profs M. Brincat u Saviour Lautier xehdu li dana ma kienx kaz ta' transfer imma l-konvenut kien imissu skond ir-*rotation*. Inoltre huma xehdu li l-attrici ma setghetx taghmel rakkomandazzjonijiet f'dana s-sens u lanqas taghti *reference* fuq il-*performance* tal-konvenut - fol 187.

Kwantu ghall allegazzjoni li l-attrici kienet taghmel li trid ghax kellha warajha membru parlamentari, il-Profs Brincat xehed x'kienet ir-relazzjoni ta' l-attrici ma l-Onor. Mario Galea (u d-diceriji li kienu ghaddejin). Dr. J. Cachia spjega x'kienu l-*complaints* (*Pagers - Discharge letters* u *nursing allocation*) li saru fil-konfront ta' l-attrici mid-diversi tobba (ara fol 215A) u qal li l-manager ta' l-attrici kien taha spjegazzjoni sodisfacenti u ma kienux ittiehdu passi ulterjuri (fol 56).

Illi ghalhekk il-Qorti tikkonkludi li l-konvenut ma rnexxilux jipprova l-allegazzjonijiet tieghu.

DECIZJONI

Ghal dawn il-motivi
il-Qorti tiddeciedi
billi tilqa' t-talbiet attrici

fic-cirkostanzi l-Qorti hi tal-fehma li n-natura ta’ dana l-kaz jimmerita mitigazzjoni fil-likwidazzjoni tad-danni.
Ghalhekk tillikwida d-danni fl-ammont ta’ Lm150
u tikkundanna lill-konvenut ihallas l-istess lill attrici.
Bl-ispejjez kontra l-konvenut.

--------------------------------TMIEM--------------------------------